

REFERAT Forebyggelses- og Sundhedsudvalget d. 04-05-2026

Mødedato Mandag d. 04. maj 2026 kl. 13:00

Mødested Mødelokale 2, Rådmandshaven 20

Mødedeltagere Joakim Rex Blankschøn, Jette Leth Buhl , Lene Søs Jonassen, Patrick Elm, Pernille Steen, Marianne Olsen, Per Sørensen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om befolkningens sundhedstilstand i Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland.....	5
Orientering om Sundhedsprofilen 2025 med særligt fokus på befolkningen i Næstved Kommune.....	9
Orientering om kommunal indsats i forhold til efterfødselskomplikationer og efterfødselsgener.....	12
Meddelelser til orientering.....	16
Underskriftsark.....	18

Punkt 32: Godkendelse af dagsorden

32. Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Administrationen indstiller, at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Forebyggelses- og Sundhedsudvalget, 04.05.2026

Godkendt.

Punkt 33: Orientering om befolkningens sundhedstilstand i Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland

25-003750

Bilag

Datapakke Region Østdanmark

33. Orientering om befolkningens sundhedstilstand i Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland

Resumé

Politisk behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget (til efterretning), 04.05.2026

Forebyggelses- og Sundhedsudvalget (til efterretning), 04.05.2026

Som del af Sundhedsreformen etableres 17 Sundhedsråd i Danmark, hvoraf Næstved kommune indgår i Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland med to repræsentanter. Sundhedsrådenes primære opgave er at skabe bedre sammenhæng og styrke de nære sundhedstilbud tættere på borgerne. For at kunne lykkes med det, forudsætter det viden om borgerne og deres sundhedstilstand i sundhedsrådets geografi, hvorfor der er udarbejdet datapakke til hvert Sundhedsråd.

Med herværende sag gives kort overblik over Sundhedsrådenes opgaver og sundhedstilstanden med særligt fokus på Næstved Kommune.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Ældre- og Omsorgsudvalget, 04.05.2026

Til efterretning.

Forebyggelses- og Sundhedsudvalget, 04.05.2026

Til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Som en del af Sundhedsreformen 2024 etableres 6 sundhedsråd i det kommende Region Østjylland, heraf 2 inden for Region Sjællands geografi. Den 27. maj 2025 godkendte Byrådet Næstved Kommunes forankring i Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland (sag 73)

Ud over Næstved består Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland af Slagelse, Holbæk, Ringsted, Sorø, Odsherred, Kalundborg og Lejre Kommune og har i alt ca. 416.000 indbyggere.

Sundhedsrådene i Region Østjylland starter deres fulde virke den 1. januar 2027, når sammenlægningen af Region Hovedstaden og Region Sjælland træder i kraft - indtil da er der etableret forberedende sundhedsråd.

Hver kommune får 1 repræsentant i Sundhedsrådet - dog får kommuner med mere end 80.000 indbyggere 2 repræsentanter i sundhedsrådet. I Næstved er det Ældre- og Omsorgsudvalget der vagertager forvaltningen af kommunens opgaver i forhold til Sundhedsrådet og kommunens 2 repræsentanter er henholdsvis borgmester Kenneth Sørensen og udvalgsformand for Ældre- og Omsorg Nikolai Noel Hamann.

Sundhedsrådene bliver de centrale samarbejdsfora på sundhedsområdet og skal skabe fælles ramme for, at region, kommuner og praksissektor tager ansvar for befolkningens samlede sundhedstilstand og behov.

- Sundhedsrådene er regionens stående udvalg på sundhedsområdet, og varetager regionens sundhedsopgaver inden for et afgrænset geografisk område.
- Sundhedsrådene har det umiddelbare politiske ansvar for strategi og planlægning af driften af sygehuse, lokal planlægning af almenmedicinske tilbud og praksissektor samt de sundhedsopgaver, som flyttes fra kommunerne.
- Sundhedsrådene får til opgave at investere i det nære sundhedsvæsen, at udarbejde en nærsundhedsplan, samt aftaler med kommunerne om nære sundhedstilbud etc.
- Sundhedsrådenes opgaver vedrører både de somatiske og psykiatriske tilbud.

Datapakke Region Østjylland, herunder Sundhedsråd Midt og Vestsjælland

Sundhedsrådene skal understøtte fælles prioriteringer, målrettede indsatser og udvikling af sammenhængende sundhedstilbud, der bidrager til bedre sundhed, mere lighed og en mere hensigtsmæssig ressourceanvendelse. Det forudsætter indsigt i de konkrete forhold, der gør sig gældende hos borgerne i sundhedsrådets geografi, hvorfor der er udarbejdet datapakker, der skal understøtte sundhedsrådenes arbejde. Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland blev på møde den 27. februar 2026 præsenteret for datapakken for Region Østjylland.

Datapakken beskriver både Region Østjyllands og de kommende seks Sundhedsråd ud fra en række udvalgte områder. Områderne dækker blandt andet Sundhedsrådenes demografi, sundhedsadfærd og sygdomsbillede og giver dermed et indblik i de forskellige udfordringer og behov, som Sundhedsrådene skal håndtere.

Næstved kommunes profil jævnfør datapakken Region Østjylland

Med udgangspunkt i datapakken for Region Østjylland gives her et uddrag over de profilområder, hvor Næstved adskiller sig fra landsplan eller regionsplan. Inden for Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland ses forskelle kommunerne imellem, mens Næstved på mange områder ligger på niveau med de opgjorte gennemsnitstal for Sundhedsrådets geografi.

- Næstved Kommune har en lavere middellevetid sammenlignet med hele Danmark (Næstved 80,7 år, hele Danmark 81,5 år)
- Næstved Kommune har en højere andel af borgere med svær overvægt sammenlignet med både Region Østjylland og Sundhedsrådets geografi (Næstved 24,5%, Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland 23,4%, Region Østjylland 17,1%)
- Næstved Kommune har en højere andel af daglige rygere over 16 år end Region Østjylland og hele landet (Næstved 16,8%, Region Østjylland og hele Danmark begge 13,9%). Inden for Sundhedsrådets geografi ligger Næstved Kommune på gennemsnitsniveauet med et spænd mellem kommunerne fra 12,5% til 18,6%.
- Næstved Kommune har en højere andel af borgere med enten diabetes, KOL eller hjertesvigt end sammenlignet med både Region Østjylland og hele landet. Næstved har ligeledes lidt højere andel af borgere med 2 eller flere samtidige kroniske sygdomme sammenlignet med landsplan, men ligger lidt lavere end gennemsnittet for Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland (Næstved på 3,7 %, hele Danmark 3,5%, Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland 4,0%)
- Næstved Kommune har en højere andel af borgere på 80+ år end Region Østjylland og hele landet men ligger på niveau med gennemsnittet i Sundhedsrådets geografi (Næstved og Sundhedsråd Midt- og Vestsjælland 6,2%, Region Østjylland 5,4% og Danmark 5,7%).

Datapakken er vedhæftet herværende sag og uddybes på dagens møde.

Region Sjællands 4-årige sundhedsprofil præsenteres på det kommende møde

Herværende sag skal ses som en indledning til overblik over sundhedstilstanden for befolkningen i Næstved Kommune. Udvalget vil i sag 34 blive præsenteret for Region Sjællands sundhedsprofil, som udarbejdes hvert 4. år. Der vil i den sammenhæng særligt rettes fokus på Sundhedsprofilen for Næstved Kommunes befolkning.

Økonomi

Administrationen har ingen bemærkninger.

Bilag

Datapakke Region Østdanmark

Punkt 34: Orientering om Sundhedsprofilen 2025 med særligt fokus på befolkningen i Næstved Kommune

26-010613

Bilag

Næstved Kommune - Sundhedsprofilen 2025 på én side

Sundhedsprofil 2025_pixibog

34. Orientering om Sundhedsprofilen 2025 med særligt fokus på befolkningen i Næstved Kommune

Resumé

Politisk behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget (til efterretning), 04.05.2026

Forebyggelses- og Sundhedsudvalget (til efterretning), 04.05.2026

Sundhedsprofilen er en del af regional og landsdækkende spørgeskemaundersøgelse, der gentages hvert 4. år.

Sundhedsprofilen 2025 viser, at sundhedstilstanden blandt borgerne i Næstved Kommune på flere områder er forbedret siden 2021 og på centrale indikatorer ligger bedre end både Region Sjælland og landsplan. Samtidig peger profilen på vedvarende udfordringer, særligt inden for mental sundhed, brug af nikotinprodukter og overvægt, som fortsat kalder på en målrettet forebyggende indsats.

Med herværende sag orienteres Udvalget om undersøgelsen, og der gives indblik i resultaterne med fokus på Næstved Kommune.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Ældre- og Omsorgsudvalget, 04.05.2026

Til efterretning.

Forebyggelses- og Sundhedsudvalget, 04.05.2026

Til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund om Sundhedsprofilen

Hvert fjerde år udarbejder Region Sjælland en sundhedsprofil af regionens borgere. Sundhedsprofilen er en del af et nationalt samarbejde, der undersøger trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere over 16 år i hele landet. Undersøgelsen bygger på data fra spørgeskemaundersøgelsen "Hvordan har du det?".

I 2025 er det er femte gang, undersøgelsen gennemføres. Ved at stille de samme spørgsmål hvert fjerde år kan udviklingen i sundhed og trivsel for forskellige grupper i befolkningen følges over tid. Det giver viden om, hvor der er behov for en særlig indsats.

Undersøgelsen gennemføres i et samarbejde mellem de fem regioner, Statens Institut for Folkesundhed og Sundhedsstyrelsen på baggrund af en aftale mellem Danske Regioner, KL, Sundheds- og Ældreministeriet samt Finansministeriet fra 2009. Svarene fra Region Sjællands borgere indgår således også i den nationale Sundhedsprofil-rapport Danskernes sundhed.

Dataindsamlingen til Sundhedsprofilen 2025 blev gennemført ved udsendelse af spørgeskema i foråret 2025. Spørgeskemaet blev sendt til 2200 tilfældigt udvalgte borgere på 16 år eller derover i hver kommune. Den samlede svarprocent i Regionen var på 42,4% (fordelt på 46,7% kvinder og 37,9% mænd) - 44,1% for Næstved Kommune.

Væsentlige resultater fra Næstved Kommunes Sundhedsprofil

Positive udviklingspunkter

- Flere borgere er tilfredse med livet og vurderer deres helbred som godt end i regionen
- Andelen af borgere med et højt alkoholforbrug er faldet markant siden 2021
- Andelen af dagligrygere er faldet betydeligt
- Flere borgere lever op til anbefalingerne for fysisk aktivitet

Opmærksomhedspunkter

- Færre borgere end i regionen angiver et højt mentalt velbefindende
- Brug af nikotinprodukter som fx e-cigaretter og nikotinposer er fortsat udbredt
- En betydelig andel af borgere lever med svær overvægt

Sundhedsprofilen anvendes som et vidensgrundlag i det videre forebyggelses- og sundhedsarbejde i kommunen og indgår i dialogen om prioritering af indsatser på tværs af fagområder.

Udvalget får en mere indgående gennemgang af Næstved Kommunes Sundhedsprofil på fællesmøde med Ældre- og Omsorgsudvalget samme dag.

For yderligere indblik og detaljer vedr. resultater af Sundhedsprofilen 2025 er vedhæftet bilag 'Næstved Kommune - Sundhedsprofilen 2025 på én side' samt 'Sundhedsprofil 2025 pixibog'

Begrænsninger i undersøgelsen

Undersøgelsen giver indblik i status og udvikling i sundhedstilstanden. Begrænsninger, der indgår i tolkning af data, er bl.a.:

- Sundhedsprofilen baseres på svarpersonernes egen vurdering.
- Objektive oplysninger om helbredstilstand, diagnoser med mere er ikke med.
- Der mangler viden om dem, der ikke har besvaret spørgeskemaet. Udsatte personer forventes at udgøre en væsentlig del af denne gruppe.
- Mange sundheds- trivselsudfordringer hænger sammen på tværs af organisatoriske- og faglige områder – det samme gør årsagerne og løsningerne derfor også.

Økonomi

Administrationen har ingen bemærkninger.

Bilag

Næstved Kommune - Sundhedsprofilen 2025 på én side

Sundhedsprofil 2025_pixibog

Punkt 35: Orientering om kommunal indsats i forhold til efterfødselskomplikationer og efterfødselsgener

26-010927

Bilag

Bilag 1. Efterfødselstilbud København

35. Orientering om kommunal indsats i forhold til efterfødselskomplikationer og efterfødselsgener

Resumé

Politisk behandling

Forebyggelses- og Sundhedsudvalget (til efterretning), 04.05.2026

Forebyggelses- og Sundhedsudvalget har på møde den 02.03.2026 fremsat ønske om sag med fokus på, hvordan efterfødselskomplikationer og efterfødselsgener i dag håndteres inden for kommunens sundhedstilbud.

Med herværende sag orienteres således bl.a. om eksisterende tilbud og indsatser, målgrupper og adgangskriterier, samspil med region samt muligheder og konsekvenser ved en eventuel udvidelse eller justering af indsatsen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Forebyggelses- og Sundhedsudvalget tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Forebyggelses- og Sundhedsudvalget, 04.05.2026

Til efterretning.

Sagsfremstilling

Målgrupper og adgangskriterier

Genoptræningen på Næstved Sundhedscenter modtager i dag borgere på efterfødselsområdet via genoptræningsplan (§140). Indsatsen er dermed en behandlingsopgave i samarbejde med henvisende sygehus.

Målgruppen er primært kvinder med alvorlige efterfødselskomplikationer, herunder større bristninger med betydelig urin- og fækal inkontinens til følge samt smerter i underlivet.

Kvinder med lettere gener, såsom mild urininkontinens, mindre bristninger eller muskel- og skeletproblemer (fx delte mavemuskler), henvises ikke til kommunal genoptræning. Disse kvinder vejledes typisk i almen praksis eller opsøger privat praktiserende fysioterapeuter.

De eksisterende tilbud og indsatser

Sundhedscentret Næstved

Ved modtagelse af en genoptræningsplan tilbydes opstart inden for 7 dage. I praksis udskydes opstart ofte efter anbefaling fra sygehuset af hensyn til heling, hvor der i stedet tilbydes telefonisk rådgivning.

Indsatsen varetages af 3 specialuddannede fysioterapeuter inden for det gynækologiske og urologiske område. Forløbene er primært individuelle med løbende opfølgning og selvtræning mellem konsultationer.

Derudover tilbydes i begrænset omfang holdtræning til borgere med særligt behov for fysioterapeutisk supervision med fokus på bækkenbund, bevægelighed, vejrtrækning og core-stabilitet.

Samspillet med region og øvrige aktører

Samarbejdet er i dag primært afgrænset til henvisende sygehuse. Egen læge kan ikke henvise til tilbud under Sundhedslovens §140.

Sundhedscenteret har erfareret, at Region Sjælland har afsat 2 mio.kr fremadrettet til etablering af en regional efterfødselsklinik med funktion ved de regionale fødeafdelinger. De regionale budgetmidler er afsat til at understøtte en systematisk opfølgning efter graviditet og fødsel blandt andet ifm. bristninger eller efter kejsersnit. Funktionen skal tilknyttes fysioterapeutfunktioner til fødeafdelingerne og ansættelserne skal ske i fysioterapiafdelinger på de enkelte sygehuse. Region Sjælland er i den spæde opstart og ser gerne et samarbejde med Næstved Kommune som en del af en regional pilotafprøvning.

De økonomiske konsekvenser ved en eventuel udvidelse eller justering

Genoptræningen modtager et relativt stort antal borgere inden for det gynækologiske og urologiske område set i forhold til den nuværende kapacitet på 3 specialuddannede fysioterapeuter, hvor det område kun er mindre andel i deres ansættelsesforhold. I 2025 blev der modtaget 160 genoptræningsplaner.

En udvidelse af målgruppen, til også at omfatte kvinder med lettere efterfødselsgener, vil kræve opnormering af specialiserede ressourcer. Derudover vil det være nødvendigt at fastlægge en klar sundhedsfaglig ramme for indsatsen, herunder serviceniveau og indhold, hvilket vil have direkte betydning for ressourceforbruget.

Sundhedsplejens tilbud efter fødsel

Sundhedsplejen tilbyder opsporing af efterfødselsgener samt vejledning i bækkenbundsøvelser og pleje af bristning eller klip. Der gives desuden vejledning om genoptræning af mavemusklér samt om sexlivet efter fødsel. Sundhedsplejen kan informere om relevante private tilbud, herunder efterfødselshold (fx yoga) og fysioterapi, og henviser til egen læge ved gener, der kræver behandling. Endvidere foretages screening for efterfødselsreaktioner hos både mor og far. Sundhedsplejen yder rådgivning og vejledning i håndtering af psykiske reaktioner efter fødsel og tilbyder deltagelse i fædregrupper i samarbejde med sundhedsplejerske, familiebehandler og psykolog.

Efterfødselstilbud i København Kommune, Sundhedslovens §119

Københavns Kommune har etableret et kommunalt efterfødselstilbud (§119) med det overordnede formål at forbedre kvinders fysiske og psykiske helbred efter fødsel gennem specialiseret rådgivning, undersøgelse og genoptræning. Tilbuddet er målrettet kvinder med konkrete efterfødselsgener og fungerer som et supplement til de regionale indsatser, der ofte afsluttes kort tid efter fødslen. Målgruppen er kvinder bosat i kommunen med gener efter fødsel, typisk fra ca. 8 uger til 1–1,5 år efter fødslen. Tilbuddet er ikke et generelt barselstilbud, men målrettet kvinder med dokumenterede behov. Adgang sker både via selvhenvendelse og via henvisning fra egen læge, hospital/sygehus, gynækolog og kommunale sundhedsplejersker.

Tilbuddet er tænkt som et varigt sundhedstilbud og ikke et tidsbegrænset projekt. Se bilag 1.

Perspektivering

Et efterfødselstilbud kan med fordel anskues i et bredere folkesundhedsperspektiv, hvor indsatsen også omfatter generelle inkontinensproblematikker hos både kvinder og mænd. Herved kan der skabes mulighed for at adressere senfølger efter operative indgreb og behandlinger, herunder eksempelvis kræftbehandling. Desuden kan børneinkontinens, der har betydning for børns trivsel og selvværd, indgå som en del af en samlet forebyggende og sundhedsfremmende indsats.

Økonomi

Administrationen kan oplyse, at der ikke er afsat budget til udvidelse af området.

Bilag 1. Efterfødselstilbud København

Punkt 36: Meddelelser til orientering

Bilag

Program for fælles temadrøftelse mellem ÆOU og FSU den 4. maj kl. 12.00

Oplæg vedr. Sundhedsprofilen 2025

36. Meddelelser til orientering

Beslutning

Forebyggelses- og Sundhedsudvalget, 04.05.2026

1. Orientering til efterretning.
2. Invitationer drøftes under meddelelser på dagsorden.
3. Udvalget ønsker en sag forelagt med udkast til en henvendelse til Sundhedsrådet/Regionen vedr. et kommende samarbejde omkring efterfødselskomplikationer.

Sagsfremstilling

1. Dagsorden til fællesmøde ÆOU/FSU den 4/5 kl. 12.00-13.00 - dagsorden er vedhæftet.
2. Drøftelse vedr. principper for invitationer udefra.

Bilag

Program for fælles temadrøftelse mellem ÆOU og FSU den 4. maj kl. 12.00
Oplæg vedr. Sundhedsprofilen 2025

Punkt 37: Underskriftsark

Bilag

Underskriftark FSU 04.05.2026

37. Underskriftsark

Bilag

Underskriftark FSU 04.05.2026